

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannævnte landes vedkommende i St. Olavs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petiline.

Vore ærede abonnenter i Norge udenfor Kristiania, i Sverige og Danmark, Tyskland, Østerrige og Luxemburg bedes fornye sit abonnement igjennem posten snarest. Abonnenterne i Kristiania og i andre lande end de ovennævnte, der ikke afbestiller det inden den 1ste juli, betragtes fremdeles som abonnenter.

Politisk oversigt.

I **stortinget** er bankloven falden igjennem med 68 stemmer for og 44 imod forslaget. Banken bliver altsaa foreløbig i Trondhjem.

Tysklands katolikforsamling, hvis afholdelse i München blev allernaadigst forbudt af prinsregenten, vil blive holdt i Mainz. Det dadles fra katolsk hold, at man har givet afkald paa München, da forbudet strider mod borgernes forsamlingsret.

I den preussiske militærkommission har krigsminister de Verdy erklæret det for regjeringens plan ikke længer med hensyn til hæren at indføre forøgelse i mandskabernes antal som hidtil skeet er, nemlig idet Frankrige og Tyskland vekselvis har søgt at overfløie hinanden. Den almindelige vernepligt skal strengt gennemføres, og hærens forøgelse iaar med 18,000 mand er kun ett skridt til maalet. Gjennemførelsen vil bevirke i hærens styrke paa fredsfod en forøgelse paa 55,000 mand, alle med 3-aarig tjenestetid. Derefter vil fredsstyrken vokse med procenttallet i tilvækst i befolkningen overhovedet. — Statsministeriet har besluttet ikke at lade landdagen gaa fra hinanden, før sagen om de tilbageholdte geistlige lønninger er ordnet.

Om en tilnærmelse mellem **Rusland** og Tyskland tales der i den sidste tid endel; dog ligger der neppe nogen sandhed i tingen; Rusland viger neppe fra sine planer, paa hvis iverksættelse det saa længe har arbeidet. Derimod turde Tysklands forhold til Italien have en mere tvilsom fremtid. Italien er jo kun i ringe grad bundet til tremagtsforbundet af selvopholdelsesdrift, som tilfældet er med Tyskland og navnlig Østerrige, og hos det italienske folk er der ingen stemning for germanerne, tvertimod hersker der hos en stor del en meget fiendtlig stemning mod Østerrige for Trients og Triests skyld. Ser Italien sin fordel i at bryde forbundet, gjør det det vist nok. Fastheden af en blivende god forstaaelse mellem Frankrige og Rusland staar udenfor al tvil. — Adskillige russiske anarkister er i disse dage fængslede i Paris.

Bohmen synes ikke at skulle komme til ro. Ungczekerne har ikke villet godkjende den overenskomst, som forrige aar blev truffet mellem gammelczekerne og tyskbøhmerne efter forhandlingerne i Wien. Gammelczekerne tør ikke undlade at regne med de radikale ungczekerne og er tilbøielige til at slaa af paa de til tyskerne gjorte indrømmelser.

Om forholdene i **Belgien** svævede nys „Dagbladet“ i søde drømme, fremkaldte ved det berusningsmateriale, det havde indsuget af sine ligesindede, „liberale“ kolleger. Efter en floskel om „moral“ sagde „Dagbl.“: „Landet faar nu ved valget udtale sin dom“ — om det holder til det katolske høire eller det „liberale“, kirkefiendtlige og frimureriske venstre. Den 25de mai holdtes i landets samtlige 9 provinser valg til provinsialraadene, som skulde fornyes med halvdelen af sine medlemmer, i det hele med 306. De liberales søde drømme slog trods alle anstrengelser feil, og det katolske flertal er steget yderligere. Det er glædelige tegn: det katolske folk lader sig ikke kujonere af de liberale skraalere. Den 10de juni skal der vælges 69 nye deputerede til kammeret, i hvilket der sidder 95 katolikere og 43 liberale. Af kammerets afgaaende halvdel er 31 katolikere og 38 liberale. Nu skal vi ret snart altsaa igjen faa høre „landet udtale sin dom“.

Den nyeste **franske** modefigur, den unge hertug af Orleans, som vilde drage publikums opmærksomhed paa sig ved at lade sig sætte i fængsel som „martyr“ for fædrelandskjærlighed, slipper løs uden i noget tilfredsstillende maal at have naaet sin hensigt.

Det **spanske** ministerraad har bifaldt den af indenrigsministeren foretagne udvisning af udenlandske socialistiske og anarkistiske agitatorer.

Skildrer vi forholdene i det moderne **Italien** efter katolske kilder, saa heder det blandt ikkekatolikere: Pokker tro det! „Aftenposten“ henter ikke sine efterretninger fra den slags kilder, og hvad fortæller den da? „Fra Conselice ved Lugo i Norditalien meldes der om store arbeideruroligheder. 500 arbejdsløse landarbeidere trak i truende holdning op foran raadhuset,

hvor der udspandt sig en forbitret kamp imellem mængden og tropperne. Tropperne gav ild, arbejderne svarede med en stenhagl. To arbejdere og en arbeiderske blev skudt, flere personer blev dødelig saarede, ligesom ogsaa et stort antal blev mere eller mindre haardt saarede. En officer fik pandeskallen knust ved et stenkast. Antallet af de misfornøiede er imidlertid blevet forøget, og situationen i Conselice, hvor der hersker en uhyre elendighed blandt landarbejderne, er nu yderst kritisk. Der kommer ogsaa betænkelige efterretninger fra andre dele af Romagnaen. Efter hvad det romerske blad „Tribuna“ (en erkeliberal avis) meddeler, er elendigheden grænseløs. Efter hvad Tribuna har erfaret fra Romagnaen, er paa grund af blodsudgydelsen i Conselice gjæringen i hele provinsen vokset i en betænkelig grad. Et stort antal tropper er afgaaet til de truede punkter.“ Saa var tilstandene da ulige bedre under det udskregne pavedømme.

Den græske ministerpræsident har forelagt kammeret lovforslag om at understøtte et skibsfartsselskab, der agtes oprettet med 35 mill.

Den store proces i **Serbien** er tilendebragt. Panitza er dømt til døden, men indstilles til benaadning; 7 andre officerer har faaet fra 3 til 9 aars fængselsstraf.

Angaaende **Englands** afrikanske kolonialpolitik overfor Tyskland er der udbrudt strid mellem Stanley og førsteminister Salisbury, som erklærer, at Stanley mener, han ved besked om den, og dog ingenting ved.

Den pan-amerikanske kongres har anbefalet at anlægge en bane gennem hele Nord- og Sydamerika.

Fra **Mexiko** meldes om en sammensvergelse, der var anstiftet og organiseret af engelske kapitalister i Nedre-Kalifornien og ved et kup i august maaned skulde løsrive Nedre-Kalifornien fra Mexiko.

I **Brasilien** har der i Rio grande do Sul været reisning imod regjeringen, som kuede den med militæret. 26 mennesker skal være dræbte og 41 saarede ved denne leilighed. Regjeringen søger naturligvis at holde efterretninger om slikt tilbage, forat ikke verden skal se, paa hvor svage fødder den staar.

Mellem **atchineserne** og hollænderne fortsættes kampene. Atchineserne har indtaget øen Bernick og blodig afvist hollændernes forsøg paa at gjenerobre den.

Gudstjenesten i st. Olavs kirke i Kristiania.

Søndag den 1ste juni: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med katekese.

Fælleskommunion for mødreforeningen.

Kristi legemsfest fejres offentlig søndag den 8de.

Ugekulender.

Søndag den 1ste, Trefoldighedsfest (Epist.: Rom. 11, 33—36; evang.: Matth. 28, 18—20). — Mandag. Eugen I., pave, † 657. — Tirsdag. Maria Magdalena dei Pazzi, karmeliternonne, † 1607. — Onsdag. Francesco Caracciolo, prest og ordensstifter, † 1608. — Torsdag. Kristi legemsfest. — Fredag. Norbert, erkebisp af Magdeburg og ordensstifter, † 1134. — Lørdag. Augustin, benediktinermunk og biskop af Canterbury, Englands apostel, † 607. Søndag den 8de, 2den søndag efter pinse.

Maria.

(Fortsat.)

Paafaldende kunde det imidlertid synes, hvorfor da Kristus flere gange optræder saa strengt overfor sin moder. I hele den første del af evangeliet, nemlig i Vorherres barndoms- og ungdomshistorie indtil hans 30te aar, indtager jomfru Maria en hovedplads, fuldtud som det maa forekomme os passende for Gudmenneskets moder. Men saasnart Frelseren begynder sit offentlige liv, skifter scenen. Om Johannes den døber udtaler Kristus den store ros: „Blandt dem, som er fødte af kvinder, er ingen større profet opstanden (Luk. 7, 28);“ om hovedsmanden siger Han: „I Israel har jeg ikke fundet saadan tro (Matth. 8, 10);“ til den kananæiske kvinde: „Din tro er stor, dig ske som du vil (Matth. 15, 28);“ om synderinden, der salvede Ham: „Hvorsomhelst evangeliet bliver prædikeret i den ganske verden, skal og det, hun har gjort, omtales til hendes ihukommelse (Matth. 26, 13).“ Frelseren sætter sig ned at tale med samaritanerinden, forsvarer konen, der blev greben i egteskabsbrud, roser enkens fattige tempelgave, græder over Jerusalems medlidende kvinder. Ja selv forbrydere og Kristi dødsfiender bliver gjenstand for udtryk af hans kjærlighed. Én er udelukket: hans moder.

Dog har Jesus ord ogsaa for hende, den naaderige: „Kvinde, hvad vil du mig (Joh. 2, 3)?“ og da hun engang ønskede at tale med Ham: „Min moder og mine brødre er disse, som hører Guds ord og gjør det (Luk. 8, 21),“ lød det affeiende svar. Er det ikke underligt? Og da kvinden i hoben priste Maria salig, straks greb Jesus hende ordet af munden og svarede: „Ja, salige er de, som hører Guds ord og bevarer det (Luk. 11, 27).“ Ved de fortroligste begivenheder som forklarelsen paa Tabor, nadverens indstiftelse, bønner i Gethsemane, har Maria ingen adgang; kun da sønnen hænger i sin fornedrelse, tør hun staa Ham nær. Jesus opstaar; hvor naturligt, om Han straks belønnede sin hellige moder med gjensynets glæde for hendes kjærlighed, hendes lidelser og tilsidesættelsen! Men nei, mange andre aabenbarer Han sig for, først endda for en synderinde — om moderen er der ikke tale; man kunde tro hende død, hvis ikke Apostlernes gjerninger i forbigaaende havde nævnet hende endnu for sidste gang. Upaaagtethed, tilsidesættelse er Marias lod fra Jesu offentlige livs begyndelse. Ingen af os vilde vel være optraadt saa tilsyneladende hjerteløst overfor sin moder, medens paa den anden side sikkert ingen vover at holde sig for en bedre søn end Jesus.

Saa maa da hin fremgangsmaade øiensynlig være

et mysterium, en fra Guds side forsættelig, en betydningsfuld, ophøiet gaade; og den kan derfor nok vække vor undren, men bør aldrig være istand til at blive os en anstødssten, saalidt som Kristi tilbagetrængthed i de 30 aar og Kristi fornedrelse er os det med hensyn til Ham. Efter hvad her tidligere er bleven paavist, besidder Maria jo en høihed i værdighed og naade, som ingen upaaagtethed formaar at gjøre afbræk. Selve evangeliets første del kaster en saa glimrende straaleglans over hende, at den ikke lader sig fordunkle blot ved forbigaaelse. Hundrede gange mere vinder Maria ved de 30 aar, hendes guddommelige søn tilbragte upaaagtet under hendes lydighed, end hun taber ved at oversees de 3 sidste aar, hvor hun i stille ydmyghed lever det inderligste sjælelige samliv med Gud, mens hun optager og gemmer alle Jesu ord og bevarer dem i sit hjerte. Og om end bibelen taug nok saa ihærdig, vilde den dog ikke kunne undlade at kaste bestandig ny glans over Marias hoved. Thi alt det storartede, sønnen taler og øver, hvorved Han godtgjør sig at være Guds søn, det godtgjør stedse paany, at Maria er en Guds moder, og forherliger hende mer end alt, hvad hun kunde have talt og øvet selv. Og langtfra at være bevis paa hendes ringhed og forglemmelsesværdighed er da evangeliets taushed tvertimod bevis for hendes sjælsstorhed, siden hun, den høieste blandt skabninger, holdt sig saa ydmygt tilbagetrukket, at hun kunde oversces.

Men hvorfor har da Jesus ligesom feiet hende af og tiltalt hende haardt de par gange, evangeliet drager hende frem? Uværdig til at dele kjærlighedsbevisninger med Petrus, Johannes og Lazarus var hun sikkerlig ikke. Vil nogen sige det, maa han nødvendigvis gjøre skridtet ud og hævde, at hun var uværdigere end samaritanerinden og Magdalene og den i egteskabsbrud grebne kone — hvad ingen vover blot at tænke. Men selv om man vilde angive uværdighed som grund, saa vokser dermed kun vanskeligheden; thi jo mere syndig og uværdig, des mere vilde hun jo have tildraget sig frelserens, lægens, den gode hyrdes omsorg, tilmed da hun stod Ham saa nær. Man faar raade mysteriet i Jesu optræden imod sin moder ad anden vei.

Jesus var Jesus o: frelser. Det er hans titel, og altid minder Han om, at Han er udsendt til synderne; ja Han nøies ikke med at forlade 99 faar for at ile efter det ene vildfarne, men siger udtrykkelig, at Han glæder sig mere over det ene gjenfundne end over de 99, som aldrig løb bort (Matth. 18, 13). Ja for at hæve enhver tvil, indleder Han lignelsen om den tabte

penning og den ødsle søn med de ord: „Der skal være glæde i himlen over én synder, som omvender sig, mer end over 99 retfærdige, som ikke har omvendelse behov (Luk. 15, 7).“ Saa indlader Han sig da ogsaa stadig med syndere og omgaaes bestandig med forkjærlighed dem. Maria, hvem engelen hilsede paa saa fremragende vis, hvem Helligaanden og Guds kraft overskyggede, og som mange aar havde levet under tag med den personificerede uendelige fuldkommenhed, kunde umulig regnes til de vildfarne faar. Saa naar Frelseren uden persons anseelse vilde optræde som syndernes ven, kunde Han i sit offentlige liv ikke give sig af med moderen; vilde Han ufravigelig lægge for dagen, at som frelsermand glædede Han sig mer over en gjenfundne sjæl end over en, der stedse var Ham tro, da maatte moderen blive tilsidesat — kun udadtil naturligvis.

Naturligvis, sagde jeg. Thi uskyldigheden, der aldrig krænkede Gud, maa selvfølgelig være Ham kjærere end boden etter synd, som vi da ogsaa ser af Johannes's aabenbaring (14, 4), hvor talen er om jomfruerne. I Kristi egenskab af Gud er altsaa uskylden Ham kjærest, medens i hans egenskab af frelser omvendelsen er det. Derfor giver Han sig udadtil ikke af med sin moder, medens Han indadtil overøser hende med de rigeste naadegaver.

Vorherres tilsidesættelse af Maria er saaledes det bedste indirekte vidnesbyrd, Han kunde give hendes hellighed. Og den salige jomfru viser sig værdig hertil: skjønt sig sin ophøiethed klart bevidst, høres hun ikke én gang beklage sig over medfarten; hun gjemte blot Jesu ord og overveiede dem i sit hjerte. Men havde hun klaget, tilvisse vilde hun have faaet svaret, den gode søn i lignelsen fik, da han sagde: „Saa mange aar tjener jeg dig og overtraadte end aldrig dit bud!“: „Min søn, du er altid hos mig, og alt det, som mit er, er dit; men man burde glæde sig, fordi din broder var fortabt og er bleven funden (Luk. 15, 31).“

Endnu ett: „Skjønt Maria erkjendte Guds overstrømmende verker i hænde, bevarede hun dog et saadant sindelag, at hun ikke hævdede sig over det ringeste menneske paa jorden,“ skriver Luther (Comment. in Magnificat). Men hvem som husker paa, at englene faldt ved hovmod, og Eva ligeledes, maatte frygte, at Maria kunde falde i samme synd, da hun stod endnu høiere. Og hvem der kjender blot lidt til askesens regler, véd, hvor nødvendig afdødelser, ganske særlig ydmygelser, er til hellighed. Jo høiere paa trin en staar i værdighed og naade, des mere har han dem

nødig til bevarelse og til fremskridt. Saa fremtræder da hine tilsidesættelser og den haarde tiltale fra Jesu side som velgjerninger imod hans hl. moder, som opdragelsesmidler, ved hvilke hendes ydmyghed og dermed dyden overhovedet skulde fremmes.

Vorherre og vorfrue, siger vi paa norsk — to til hinanden svarende navne. To til hinanden svarende personligheder er ifølge sin stilling de to: gennem lidelser og fornedrelser for vor slegts frelses skyld gaar de ind til de ypperste pladser i saligheden. Da nu ydmygelser for at blive følelige maa tilføies paa det omraade, der udgjør ens storhed, saa naar Guds søns ydmygelser sit toppunkt, da hans fader synes at slaa haanden af Ham, saa hans sjæl vaander sig: „Min Gud, hvi har Du forladt mig?“ Og Maria stiger til sine ydmygelsers høidepunkt ved, at hendes egen guddommelige søn saa at sige slaar haanden af hende, betitler sin jomfruelige moder med „kvinde“ og feier hende af. Hvilken storhed ligger i begges fornedrelse! og hvor glade maa vi ikke sige: Jeg høiagter, hædrer og elsker Maria, og hende fornedret — i lighed med hvad st. Paulus siger om Kristus, og Ham korsfæstet (I Kor. 2, 2).

(Fortsættes.)

Vidnesbyrd af fiendemund.

Idet en indsender F. L. i „Morgenbl.“ for 25de mai kritiserer dr. G. Brandes's foredrag om Henrik Ibsen, siger han:

„Hvis denne kamp [kulturkampen o: de anti-katholskes, af staten gennemførte forsøg paa at knække den katholske kirke] er endt, er det ialfald ikke med kulturens seier; det sikre er, at dette ubestemte og uklare, som man kalder den moderne kultur, har maattet bøie sig for kirken, og at kirken eller catholicismen aldrig, selv i middelalderen, da paven delte jorden med en streg, har havt større magt end nu. Den gamle affældige mand i ulden slobrok og tøfler, hvis eneste verdslige herredømme er en kirke og et palads, er verdens stærkeste magt. Republikken og den store kansler er lige afmægtige heri; selv i vort protestantiske Norden begynder vi uformerket at forstaa dens voksende betydning.“

Selvdømt.

Herværende blade har anført et methodistblads bekjendelse, der var fremsat med bl. a. følgende ord: „Ved vor begjærlighed efter tilhængere, vore kjødelige vækkelser, vor overfladiske prædiken, vort pres paa de enkelte, ved verdslige lokkemidler har vi gjort veien bred og bragt store masser af uomvendte mænd, kvinder og børn ind i kirken.“ Hertil bemerkes i „Tromsø stiftstd.“: „Saaledes taler altsaa en methodist om sit

eget kirkesamfund, og det er visselig en tale, som stemmer langt mere med sandheden end den, som omreisende methodistprædikanter fører, naar de kommer og fortæller uvidende mennesker, at methodistkirken er den fuldkomne, rene kirke, som ikke taaier verden iblandt sig — og saa besnærer og fanger enfoldige folk i sit garn med saadan tale.“ Dito om de andre sekter.

Den lutherske pastor Stöcker taler i „Reichsbote“ om sin egen „kirkes“ tilstand: „Tilstanden hos os er beklagelsesværdig. Man maa tilstaa, at vor protestantiske kirke [burde have staaet vore prot. kirker] er gnavet af en kritiserende aand, af tvilesyge og smaalig kjævl. Hvad der fremfor alt fattes os, det er den positive tro og offeraanden . . . Vi har afrystet det hierarkiske prestedømme og grundet vor kirke paa det almene prestedømme. Men dette lægger ingen steder sin virksomhed for dagen. Fra at være en kirke med præster og myndighed er vi blevne en kirke med theologer uden autoritet.“ Lignende skudsmaal giver en af lutherdommens bekjendere, den lærde rigsarkivar Jørgensen, protestantismen i sin bog „Nils Stensen“, der omfatter et afsnit af det 17de aarhundredes historie. Han siger nemlig (pg. 121): „. . . det oldkristelige menighedsliv, der ved Luthers reformation var svundet ind til dogmatik og theologi.“

Det er morsomt at se „Luthersk kirketidende“ bringe en artikel: „Protestantismen i Frankrige“, af den kalviniske prest Edm. de Pressensé. Denne giver en historisk skildring af protestantismens udvikling og svingninger i Frankrige; men det er kalvinismens historie, eftersom der blandt de godt og vel 1/2 million protestanter (landet har 37 mill. indbyggere) næsten ingen franske lutheranere gives, og kalvinismen har ligefra begyndelsen af været lutherdommens svorne fiende. Kun ett forbinder de to: kampen mod Rom. Den nævnte skildring godtgjør i fuldeste maal den vigtige og længst bekjendte kjendsgjerning, at protestantismen under sin hele udvikling og ogsaa i sin nuværende tilstand frembyder et billede af uophørlig vaklen og endeløst virvar, der saa fuldstændig staaer i modsætning til I Kor. 1, 10: „Jeg formaner eder, brødre! ved Vorherres Jesu Kristi navn, at I alle fører den samme tale, og at der ikke maa findes splidagtigheder iblandt eder, men at I skal være forenede i det samme sind og den samme mening.“

Protestanten Palmer

stiller det berettigede spørgsmaal: „Mon Gustav I. (Vasa) havde annammet den protestantiske tro med den ene haand, dersom han ikke med den anden havde faaet annamme det katholske kirkegods?“

Lignende udtalte stiftsprovst Kofoed-Hansen sig om reformationsbevægelsen overhovedet: „Den blev indledet ved svig og troløshed og endelig brutalt paa tvungen af magthaverne, forat fyrster og andre kunde tumle sig med saameget større hensynsløshed, og tilfredsstille deres herske- og rovsyge.“ (Hvor er menigheden? pg. 6.)

Katholicismen og arbeidersagen.

Da den altid betydningsfulde aarlige forsamling af Tysklands katolikker er nær forestaaende og uden tvil vil komme til at beskjaeftige sig med løsningen af de sociale spørgsmaal, følgerig ogsaa med arbeidersagen, saa skal vi fremdrage, hvad der paa forrige aars forsamling skede i saa henseende.

Der blev nedsat et udvalg under grev von Galen til at drøfte arbeiderspørgsmaalene, og efter dets indstilling vedtoges en række beslutninger. Saaledes anbefaltes oprettelsen af institutioner, hvor arbeiderne kan hente raad og vejledning til en virksomere beskyttelse af sin ret, og tilslutning til de af pave Leo XIII. saa ivrig anbefalede katolske arbeiderforeninger. Ligeledes anbefaltes det at søge at indskrænke den ogsaa hos den arbejdende klasse overhaandtagende nydelses- og fornøielsessyge samt at modarbejde den almindelige utilfredshed med sin stilling. De katolske geistlige og studerende lagdes det paa hjerte at sætte sig ind i de sociale spørgsmaal og gjøre sig bekjendt med den socialpolitiske videnskabs katolske grundsætninger for at kunne medvirke til folkets sociale gjenfødelse paa kristeligt grundlag.

Ved denne leilighed kan vi ikke forbigaa at minde om en tale, den anglikanske (protestantiske) biskop af Rochester holdt i oktober f. a., hvori han anbefalede sin geistlighed, ikke at beskjaeftige sig med de sociale spørgsmaal, fordi de ifølge sin uddannelse ikke var synderlig skikkede til at forstaa dem, og det var bedre for dem, ikke at trænge sig frem som voldgiftsmænd. Derfor skulde de holde sine raad for sig selv, indtil de blev adspurgte. Dertil bemærker det protestantiske „Pall Mall Gazette“: „Mener biskopen, at her er et virkefelt, som Englands kirke maa overlade de romersk-katolske?“

Katolikforsamlingen besluttede endvidere, at man skulde virke for arbeidernes beskyttelse mod en altfor lang og baade for sundhed og familieliv skadelig arbejdstid samt virke for indskrænkning af, henholdsvis forbud mod børns og kvinders anvendelse i fabriksindustrien, og af gifte koners arbejde ved samme; endelig skulde man modvirke arbejdet paa søn- og helligdage.

Samme engelske blad skriver ved en anden leilighed: „Vi glæder os over, at erkebispens af Dublin [den katolske erkebiskop Walsh] efterligner Westminster kardinal-erkebiskops ædle verk. Han er formand for en komite, der er oprettet for at afvende arbejdsnedlæggelser ved mægling og voldgift. Saaledes som kardinal Manning og erkebisp Walsh og paven i den seneste tid virker, turde det se ud til, at den gamle katolske kirke er ifærd med at anstrænge sig for at vise den moderne verden ligesaa blivende timelige velgjerninger, som deres forgjængere har vist middelalderens Europa.“

Den 22de september f. a. læstes i „Morgenbladet“ følgende udtalelse af katolikæderen, pastor Weber i Gladbach, en af hovedførerne for Evangelischer Bund: „I sin prædiken og i sin sjælesorg har kirken at vise sig som sandhedens gudsindstiftede grundvold, som folkets samvittighed. Den har derfor at sige alle, høie

og lave, fattige og rige, sandheden uden persons anseelse. Den har at indskjærpe de rige, at de kun er Guds husholdere paa jorden, intet videre, og at der venter dem en frygtelig, alvorlig regnskabsdag. De fattige bør man indskjærpe privateiendommens guddommelige ret ligeoverfor kommunismen, og pligten til at være taknemmelig for modtagne velgjerninger og tilfreds med, hvad Gud beskikker. Ligeoverfor samfundsomveltende voldsomheder har den med ubønhørlig skarphehed at forkynde Herrens dom. I det praktiske kjærlighedsarbejde har den væsentlig at henlede opmærksomheden paa sunde boliger og passende forfriskelsessteder for arbeiderne saavel som paa omsorg for gamle, kvinder og børn. Den katolske kirkes eksempel er her i mange henseender beskjaemmende for os.“

Den preussiske landdagsdeputerede, kapellan og redaktør Dasbach, holdt i den 4de offentlige generalforsamling følgende interessante tale om de katolske ordener og arbeiderne:

„Den vantro siger: Intet hinsides gives der og intet gjen syn; derfor fryd eder ved livet!“ Hvis denne anskuelse vandt almindelig udbredelse, og opfordringen blev almindelig efterkommen, hvilke følger vilde det saa faa for samfundet, for god orden i stat og familie? Det vilde blive knust altsammen, og livet blev visselig ikke til at trydes ved. Tre piller er der, som samfundsbygningen hviler paa, nemlig eiendom, øvrighed og familie. Det menneskelige samfunds grundlægger har indskjærpet agtelse for disse tre grundstøtter ved sine bud: idet Han forbød tyveri og mord, paabød Han agtelse for eiendom, hvadenten denne bestaar i formue eller i liv, i sundhed og arbejdskraft; familiens bestaaen og trivsel har Han sikret ved det 6te bud, og agtelse for øvrigheden paa det omraade, som tilkommer den, er os indskjærpet i 4de bud. Gud har truet med evig straf hinsides for overtrædelse af sine bud og tilsagt en evig belønning hisset, naar man holder dem. Ogsaa staten truer med straf, hvis nogen krænker disse samfundets tre bærere. Dommeren i det hinsidige tænker folk imidlertid ikke altid paa, den vantro benægter endog hans tilværelse, og for den jordiske dommer ræddes han ikke i det øieblik, han øver sit verk, da han haaber, at hans udaad skal forblive skjult. Straffe afskrækker vistnok, og ord belærer, men eksemplet opildner til efterlignelse.

„For nu at lette os overholdelsen af sine bud angaaende eiendom, familie og øvrighed har Gud stillet os et helt modigt eksempel for øie, nemlig ordensfolkene, der ved løfter om fattigdom, bestandig kyskhed og lydighed tager en sværere byrde paa sig end den, der i kraft af guddommeligt bud paahviler alle kristne. Ser man hen til disse ordensfolk, som lægger en tungere byrde end vor frivillig paa sig, da forsødes os den lette byrde, som Guds bud har lagt paa os.

„I begrundelsen for den preussiske lov om ordenerne bliver disses aand opfattet helt anderledes: der hævdes nemlig, at ved klosterløftet om fattigdom fornægtes samfundets ene grundvold, nemlig eiendom og erhverv; ved løftet om ugift stand tilintetgjøres statens anden grundvold, familien; ved lydighedsløftet endelig

ophæves ordensmedlemmernes personlighed. Idet vi fremstiller ordenslivets velsignelsesrige indflydelse, skal vi nærmere prøve disse rare paastande.

„Saaledes som Gud nu engang har fundet for godt at indrette forholdene paa jorden, kan det ikke undgaaes, at de jordiske goder bliver ulige fordelte blandt menneskene; thi én overgaar en anden i forstand eller i flittighed, ja sommetider i begge dele; én familie har held med sig, en anden uheld, og som følge af slige omstændigheder er én rig, en anden fattig og en tredje middelmaadig velhavende. Selv om al formue nu blev ligelig fordelt, saaledes som mange socialdemokrater ønsker det, saa maatte dog en formuesulighed snart paany indtræde, grundet paa de ovennævnte aarsager.

(Fortsættes.)

En tradition.

Stanleys forlovede, miss Tennant, nedstammer i 7de led fra Oliver Cromwells datter, Frances. I miss Tennants familie er et gammelt sagn om, at den 30te januar, den dag, da Carl I. blev henrettet, maa høitideligholdes som en bods- og bededag, og hendes moder erindrer, at man, da hun var barn, fortalte hende, at der hvilede en gammel forbandelse over familien, som vilde ramme alle dens medlemmer, enten i denne verden eller hinsides. Carl I., den ædle katholske dronning Maria Stuarts sønnesøn, var som bekjendt protestant, men af den mindre yderliggaaende, episkopale retning, og blev halshugget den 30te januar 1649 af de fanatiske protestantiske independenters overhoved, den berygtede Oliver Cromwell, under paaberaabelse af bibelen.

Sindet i ro!

Bøi med ydmyg tak dit ho'de
udi solens skjær!
Vaag og bed, men bliv paafode,
naar en storm er nær!
Hæv dit blik, vær kjæk tilmode,
bliver kampen svær!
Alting tjener dem tilgode,
som har Herren kjær.

Hostrup.

Jomfruen af Orleans.

(Fortsat.)

Da hun den følgende morgen henved klokken 9 kom til Burgunderporten, vilde kongens hofmester, greven af Gaucourt, ikke slippe hende gennem, fordi det saaledes var besluttet i krigsraadet. Men Jeanne raabte ham imøde: „I er et elendigt menneske, og enten I vil eller ei, skal I se mine krigere komme og se dem seire!“ Porten blev aabnet, og Jeanne red igjennem. Den øvrige hær fulgte efter, og man besluttede nu med forenet magt at prøve en storm paa brobefæstningen. Jeanne førte de kamplystne krigere til skansegravens rand, og fra alle sider begyndte stormen. Franskmændene besteg med dødsforagt skansen, som

om de troede sig udødelige. Endnu denne ene seier, og Orleans var reddet! Ogsaa englænderne stred som helte. Klokken var bleven 1 om eftermiddagen, og fienderne havde allerede slaaet flere angreb tilbage. Selv de taprestes mod begynder at svigte. Da springer Jeanne selv ned i løbegraven, tager en stormstige og læner den op mod brystvernet.

I dette øieblik saa man hende, truffen af en pil i skulderen tæt ved halsen, segne om. Da man bar hende bort fra kamppladsen, fyldtes alle med frygt og bedrøvelse. Nogle soldater tilbød sig paa signe-kjærringvis at læse over saaret; men Jeanne svarede: „Hellere vil jeg dø end gjøre noget, som jeg ved, er synd!“ Saasnart hun var bragt i sikkerhed, overvældede smerten hende saaledes, at hun fældte taarer; men hendes hellige trøstede hende, og snart følte hun sig sterk nok til selv at trække pilen ud. Derpaa begav hun sig til kamppladsen og opmuntrede folkene til en ny storm. Klokken 6 var igjen stor modløshed indtraadt blandt soldaterne. Grev Dunois havde allerede ladet blæse til tilbagetog. Jeanne satte afsted og raabte ham imøde: „I Guds navn, snart vil vi være indenfor skansen; hvil eder lidt ud og vederkvæg eder med spise og drikke!“ Efter disse ord red hun til et nærliggende vinbjerg. Her steg hun af hesten, knælede et lidet kvarters tid ned i andægtig bøn og red derpaa tilbage til valpladsen. Synet af hende skræmte de udmattede engelske soldater, som kort iforveien havde seet hende blive baaren halvdød ud af striden. Fangue englændere har siden fortalt, at det var, som om hele verden forenet havde kjæmpet mod dem. Kampen endte med et fuldstændigt nederlag for englænderne. Deres feltherre Glasdal fandt sammen med tredive krigere sin død i Loires bølger. Jeanne, der før græd over hans smedeord, græd nu over hans sørgelige endeligt.

Alt, hvad Jeanne havde forudsagt om morgenen, var gaaet i opfyldelse. Heltinden drog om aftenen ind i staden med sit blødende saar. Her blev hun modtagen med en glædesjubel, som kun et reddet folk kan modtage sin befrier med. Dog, Jeanne søgte ikke sin egen ære: at give Ham æren, hvem den tilkommer, var hendes lyst. Paa hendes ønske blev alle kirker aabnede under høitidelig klokkeringning. Kriger og borger knælte i bøn sammen for Guds alter, prest og folk sang med én mund: Store Gud, vi lover Dig.

Sent om aftenen kom Jeanne til sin bolig. En læge forbandt her hendes saar, som i løbet af fjorten dage var fuldstændig helbredet. Heller ikke nu nød hun andet end lidt brød og et glas vin, sterkt blandet med vand.

I løbet af natten besluttede englænderne at hæve beleiringen af byen. For dog ikke at drage bort som flygtninger stillede de sine krigere op i slagorden. Ved solopgang rykkede ogsaa franskmændene ud af byen og stillede sig, rustede til kamp, ligeoverfor dem. I sin overlegenhed viste de stor lyst til et sidste slag med sin fiende; men Jeanne forbød at angribe englænderne først, da det var søndag. Hun lod for fiendernes øine et alter reise og her en hellig messe holde, som hun bivaanede med sine krigere. Eng-

lænderne drog efter en times venten bort. Orleans var befriet.

Saaledes var den spaadom gaaet i opfyldelse, at Orleans's beleiring skulde blive ophævet i løbet af fem dage. Hvad prøvelses-komiteen i Poitiers havde forlangt — et bevis for guddommeligheden af hendes sendelse — var givet. Hvad ingen fyrste, ingen krigshelt, ingen hær i syv maaneder havde formaet, det blev i fem dage fuldført af en syttenaarig bondepige. Hun havde seiret, ikke ved egen, men ved troens magt, ved hvilken Gud er mægtig i de svage.

Jeanne gav sig ikke tid til at hvile paa sine laurbær midt iblandt et taknemmeligt folk. Vel vidende om, at der kun var givet hende kort tid til at udføre sin gjerning, begav hun sig allerede den følgende dag til kongen for at opfordre ham til at lade sig krone. Denne modtog hende med stor ærbødighed, men følte sig ikke foranlediget til at efterkomme hendes opfordring. Istedendfor at forjage englænderne ganske fra fransk grund, tilbragte han tiden med unyttigt overlæg. Jeanne var utrøstelig over denne nølen, men hørte ikke op med sine bønner og forestillinger, førend kongen tilsidst lod et opraab til kroningsfest udstede. Først skulde dog fæstningerne ved Loire indtages, i hvilke englænderne for faa dage siden havde trukket sig tilbage.

Saa blev da først Jargeau beleiret. Efter at jomfruen forgjæves havde opfordret englænderne til at overgive byen, begyndte kugleregnen paany, og det maa tilskrives Jeanne's heltemod, at byen blev indtagen, førend fienden fik hjælp fra Paris. Kampen havde allerede varet i fire timer. Jeanne klatrer da op ad en stige paa den side, hvor fienden gjør heftigst modstand. I samme øieblik bliver hun ramt af en sten og segner mod jorden. Englænderne udbryder i høie glædesskrik; men de har jublet for tidlig. Jeanne reiser sig snart igjen og tilraaber sine folk med høi røst: „Fremad, fremad, venner! Gud har forstødt englænderne; vær ved godt mod!“ Opmuntret ved dette tilraab, bestiger franskmændene murene, og fæstningen er tagen. Derpaa vendte hæren tilbage til Orleans, hvor den modtoges med stor begeistring. Uden at vente paa forstærkning, som feltherrerne havde ønsket, sagde Jeanne den følgende dag: „Imorgen vil jeg aflægge fienden et besøg i Meun. Gjør alt istand, saa tropperne kan være rede!“ Til den fastsatte tid var alt i orden, Man kom til Meun, og bemægtigede sig broen, som var sterkt befæstet. Uden dog at tage selve byen brød man op mod Baugency. Neppe var denne plads i franskmændenes hænder, før englænderne modtog forsterkning. De stillede sig da op i aaben mark, idet de foran sin linje nedrammede rækker af palisader med fremadvendte spidser — et kunstgreb, de skyldte flere af sine tidligere seire. Det franske rytteri skulde rende sig fast heri; da dette imidlertid forholdt sig rolig, drog englænderne mod Janville. Jeanne opmuntrede de nølende franskmænd til forsigtig at sætte efter dem. I begyndelsen vidste de ikke, hvor fienden var bleven af. Da løb en af franskmændene opjaget hjort bort til englændernes leir. Disse, som ikke anede

fiendernes nærhed, opløftede høie skrig og forraadte saaledes sin nærhed. Førend de kunde forskanse sig, blev de angrebne ved Patay og led under John Talbot et afgjørende nederlag den 18de juni. Ligesaa fornøiet Jeanne var over sin for franskmændene billige seier, ligesaa meget smertede det hende at se det uhyre mandefald paa engelsk side. Hun gjorde, hvad hun kunde, for at lindre fiendens nød. Under slaget var hun som stormen, efter seiren et billede paa barmhertighed. Da hun saa en franskmænd i hidsighed hugge en af fangerne i hovedet, steg hun af hesten, tog som en barmhertig søster den døende i sine arme, og da der intet lægemiddel gaves mod det dødelige saar, formanede hun ham under taarer til at angre sine synder, trøstede ham kjærlighedsfuldt, holdt hans hoved opreist, forat han for presten kunde udsonc sig med Gud og give Ham sin sjæl ren tilbage.

Medens folket med én mund tilraabte heltinden hosanna, manglede der ikke paa farisæere, som gjorde jomfruens gudindeviende vei til en sand korsvei. Kongen og hans raad havde ingen tiltro. De havde forlangt, at først maatte fæstningerne ved Loire tages. Dette var skeet, og endda forblev kongen i raadvild uvirksomhed. Da foretog Jeanne et dristigt skridt: hun rykkede i marken med flere høvedsmænd og endel af hæren. To dage senere fulgte kongen efter, og uden nogen videre modstand rykkede han ind i kroningsstaden, der aabnede sine porte nu, da man saa, at lykken var paa hans side. Søndag den 16de juli 1429 holdt han sit høitidelige indtog i Rheims. Stor var trængselen om kongen, og folkets jubel kjendte inden grænser. Men mere end paa kongen heftede alles blikke sig paa heltinden, hvem kongen alene havde at takke for sin nuværende herlighed. Næste dag, Maria Magdalenas festdag, fandt kroningen og salvingen sted. Det var et hjertegribende skuespil. Alle kirkelige og verdslige personligheder stod rundt om kongen, og tæt ved hans side stod Jeanne iført rustning med seiersfanen i sin haand . . . „Den var med i faren,“ sagde hun senere til dommerne; „billigvis var den derfor ogsaa med ved æren.“ Da høitideligheden var tilende, kastede jomfruen sig i alles paasyn ned for kongens fødder. „Ædle konge!“ sagde hun; „Guds vilje er nu fuldbragt, som vilde, at jeg skulde ophæve Orleans's beleiring og føre eder til Rheims for at salves, paa det at alle skulde erkjende, at I er Frankriges retmæssige konge. „Alle, som saa hende knæle der, var dybt bevægede.

En stor glæde var det for Jeanne at gjentræffe sin fader og sin onkel Laxart, som var komne til Rheims for at se hendes triumf. Dog, de fandt i hende den samme ydmyge pige, hvis glæde det fra barn af altid havde været at tjene andre. Da desuden to af hendes brødre var med i hæren, havde hun den glæde, midt i den larmende festlighed at være omringet af sin landlige familie.

(Fortsættes.)

Indenlandske efterretninger.

Jubilæum feirede fru E. Hals 1ste pinsedag, idet det var 25 aar, siden hun begyndte at stille sin stemme og sin kunst i kirkens tjeneste. I de forløbne aar har hun trolig forestaaet kirkesangen i St. O af og besidder endnu fremdeles baade evne og vilje til at fortsætte en gjerning, der finder paaskjønnelse baade hos Gud og mennesker. Om eftermiddagen benyttede hs. høier-værdighed præfekten leiligheden til i kirkens navn at tilkjendegive sin oprigtigste paaskjønnelse og overrakte hende en æresmedaille.

Cirkus Schumann har havt en gennemsnitlig bruttoindtægt af 1080 kr. pr. forestilling, hvad der nok intet nettoudbytte giver.

Under kirketiden vil Kristiania seilforening holde sin regatta idag trods de ræster, der med god grund hæver sig mod saadant misbrug.

105 udvandrere afgik forrige torsdag med „Norge“, dagen efter 256 med „Rollo“.

Finmarksfisket har ifølge sidste opgave givet 12,018.200 torsk, hvoraf 7,570,000 er tørrede; der er udvundet 36,255 hektoliter lever, saa der gaar 331 fiskes lever til en hektoliter; af medicintran er udvundet 1444 hl. Den langt overveiende fangst er iaar gjort i Østfinmarken, hvor forrige aar den mindre halvpart blev tagen.

Den voldsomme nordens storm i pinsedagene tvang mangfoldige lystseilende til at forblive paa smaaøerne her i fjorden, tildels uden husly og mad og med smaa børn. Mandag formiddag udsendtes flere dampbaade for at indsamle de fængslede og forløste mellem 400 og 500. Flere mennesker, vel henved et snes stykker, er druknede her og andensteds i det sydlige. En kjæk gut, 12 aar gammel, saa 1ste pinsedags eftermiddag 4 mand kuldseile ved Hovedøen, hvor de holdt sig oppe ved den kantroede baad. Resolut fik han badehuset „Hygæa“s sjægte løs, og med stormen som hjælper kom han i en fart til ulykkesstedet, saa alle 4 reddede sig op i baaden til ham. Saasart de naaede land, forsvandt de, uden tak til gutten.

Turnfest afholdtes 1ste pinsedag i Bergen, hvor 18 foreninger fremmødte. Hovedpræmien, kongens sølvkrus, gik til Kristiania, til studenternes turnforening.

Strandet. Bark „Iduna“ af Porsgrund er 2den pinsedag strandet ved Grisslehamn. — Et andet telegram fra Grisslehamn melder, at bark „Elder“ af Arendal er strandet ved Svartklubbens fyr.

Udenlandske efterretninger.

Den hl. fader agter at gjøre nuntien i Lissabon, erkebisp Vanutelli, og Genfs apostoliske vikar, biskop Mermillod, til kardinaler foruden de tidligere nævnte prælater, samt Breslaus fyrstbiskop Kopp o. a.

Dødsfald. Bambergs erkebiskop von Schreiber er død i en alder af 71 aar. Ligeledes er maroniternes patriark, propagandisten Paul Massad, død, 85 aar gammel.

Til fyrsterkebisp af Salzburg, Tysklands primas, er viebiskopen Haller valgt. Han er 65 aar gammel.

Den katolske biskop af Wilna, Krynewitzky, der i 1885 blev forvist, fordi han opfyldte sin pligt som katolsk biskop, er nu bleven „benaadet“ af czaren.

For Garibaldi har florentinernes byraad vedtaget at reise et mindesmerke i kirken St. Croce. Garibaldi var det, som har brugt vold mod den katolske kirke og dens overhoved; som har betegnet kristendommen som obskurantisme og overtro; som i Castel Giubileo i 1867 drak af røvede kirkekar; og han skal have et mindesmerke i en kirke, og ved siden af de katolske digteres konge, Dante. Naar planen udføres, vil paven antagelig forbyde, at gudstjenesten afholdes i St. Croce.

Jødernes paaske. Fra Damaskus berettes om en sørgelig anklage af samme slags, som historien iforveien har saa mange af: at jøderne har myrdet en liden, kristen gut.

Under Lunds domkirke bliver fortiden foretaget udgravninger, som bringer for dagen levninger, der synes at stamme fra det gamle kapel, der stod paa tomten, inden Knud den hellige reiste den stenkirke, som siden afløstes af domkirken; ogsaa levninger fra den hedenske tid findes.

Knud den helliges broder Harald Hein, som ved svig blev konge istedenfor Knud og døde i 1080, ligger begravet paa Dalby kirkegaard (Malmøhus len). Hans grav vil antagelig blive undersøgt.

Et pilegrimstog af østerrigere, som var paa tilbagevei fra Jerusalem, blev ved Chaifa udplyndret af røvere.

Stor staahei gjorde protestanterne i sin tid, fordi en kannik ved Peterskirken, grev Enrico Campello var falden fra kirken. Først prøvede han paa at være mere utuilbar end paven og plante gammelkatholicismen i Italien. Da det mislykkedes, gik han over til anglikanerne og søgte sammen med den frafaldne munk Savarese at grunde en nationalkirke. Ogsaa det mislykkedes, og nu er han kommen og beder pent om forladelse; for eftertiden skal han nok være artig. Den ler sidst, som ler bedst.

Dr. Peters, den tyske opdagelsesreisende i Afrika, der adskillige gange har været død og er bleven levende igjen, er foreløbig atter ilive og paa tilbageturen til Bagamoyo.

De økonomiske tilstande i vore tre nordiske riger faar en illustration ved, at ifølge „Lande og folk“ hver 4de nordmand, hver 6te svensker og hver 9de dansker er udvandret til De forenede stater.

Oversvømmelse i stor maalestok har fundet sted i Marokko; over et halvt hundrede mennesker er omkomne.

77 kinesere er druknede, idet den amerikanske damper „Oneida“ strandede paa Lanck Island (Nordamerika).

Blandinger.

Smukt træk. Sidste høst kom en tømmersvend ind paa „Westpreuss. Volksblatt“s ekspedition i Danzig. Han sagde, at han var katolik, men havde paa Allehelgensdag maattet arbejde for sin mester, der er protestant. Sin daglon, 2,80 mark, bragte han nu for en velgjørenhedsforening.